

Maciej Mindur¹
Katedra Logistyki Uniwersytetu Gdańskiego

Centrum Logistyczne Cabot Park²

Charakterystyka gospodarcza południowo-zachodniego regionu Anglii

Bristol jest jednym z największych miast Wielkiej Brytanii, leżącym w południowo-zachodniej Anglii na pograniczu hrabstw: Avon, Bath and North East Somerset, North Somerset i South Gloucestershire, nad brzegiem rzeki Avon (Avonmouth), nad Zatoką Bristolską. W 2004 r. zamieszkiwało je 400 000 mieszkańców³.

Uwarunkowania geograficzne, a w szczególności dostęp do morza i położenie nad rzeką Avon, było głów-

nym czynnikiem lokalizacji przemysłu w rejonie Bristolu. Już na początku XX wieku miasto było ośrodkiem przemysłowym i handlowym. Dużą rolę odgrywało również rolnictwo. Znaczne przyspieszenie tempa wzrostu miasta nastąpiło po 1960 roku, po otwarciu autostrady M4 łączącej Londyn z Bristollem. Od tego czasu następuje napływ firm przemysłowych. Coraz więcej firm zaczęło interesować się lokalizacją produkcji w okolicach miasta, ze względu na łatwy dostęp do dobrej infrastruktury transportowej.

Obecnie miasto odgrywa ważną rolę w gospodarce regionu południowo – zachodniego; przypada na nie prawie

25% zatrudnienia regionu; tworzy 25% PKB regionu⁴. Bristol stanowi centrum biznesu, handlu, rozrywki, edukacji regionu i jest zarazem dużym ośrodkiem przemysłowym, z koncentracją przemysłu samochodowego (Honda, Rolls Royce), lotniczego, mechanicznego, chemicznego. Następuje wzrost znaczenia przemysłu wysokich technologii, głównie dzięki funkcjonowaniu takich firm, jak: British Rail czy British Aerospace, które inwestują w badania i rozwój. Miasto jest też ośrodkiem telekomunikacji i elektroniki za sprawą Orange, British Telecom, Telewest Communications czy Hewlett Packard, które są tam obecne. Bristol urasta również do miana jednego z największych centrów finansowych Wielkiej Brytanii, jest siedzibą wielu koncernów finansowych, firm ubezpieczeniowych, funduszy kapitałowych i emerytalnych, takich jak: Lloyds TSB, NatWest Life i Sun Life Assurance⁵.

Infrastruktura transportowa liniowa i punktowa

Bristol jest usytuowany na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych. Kluczową rolę odgrywa dostęp do morza. Od ponad 1 000 lat rozwój miasta, jako ośrodka handlowego i przemysłowego, był związany z rozwojem portu.

W 1991 roku portowe doki sprywatyzowano; firma First Corporate Shipping zakupiła je od Bristol City Council, tworząc the Bristol Port Company (BPC)⁶, uważany obecnie za jeden z najbardziej produktywnych i najbardziej rozwiniętych technicznie portów Europy. Świadczy o tym wielkość poniesionych nakładów w latach 1991 - 2005. Według danych dostępnych na

Rys. 1. Bristol – dostępność do portów morskich. Źródło: <http://bristolport.co.uk>

¹ Dr hab. Maciej Mindur; SGH, Katedra Polityki Gospodarczej.

² Artykuł recenzowany (przyp. red.).

³ Strona internetowa miasta Bristol: www.bristol-city.gov.uk, 10/10/2005

⁴ Bristol Port Economic Assessment, Final Report 2004: <http://southwestrda.org.uk>, 19/11/2005.

⁵ ibidem.

⁶ Bristol Port Economic Assessment, op. cit.

Fot. 1. Bristol Port w 1991 r. Źródło: <http://bristolport.co.uk>

stronach internetowych BPC⁷, wyniosły one w tym okresie 330 mln funtów. Znacznie wzrosła również liczba przewożonych ładunków (z 4 mln ton w 1991 roku do 12 mln ton w 2005 r.) oraz wysokość wpływów (z 22 mln

funtów w 1991 roku do 63 mln funtów w 2005 r.)⁸.

Bristol Port jest trzecim najszybciej rozwijającym się portem ostatniej dekady w Wielkiej Brytanii, jeśli chodzi o wzrost przewozów. Wyprzedzają go

Fot. 2. Bristol Port w 2005 r. Źródło: <http://bristolport.co.uk>

jedynie porty promowe w Holyhead i Heysham. Na Bristol Port składają się dwa porty: Avonmouth – z północnej strony rzeki Avon, przy jej ujściu, oraz Royal Potrbury Dock (RPD), na południe od rzeki Avon. Port zajmuje powierzchnię powyżej 1000 ha. Może przyjmować statki do 130 000 ton. Specjalizuje się głównie w przeladunkach drobnicy, paliwa, drewna, produktów leśniczych, samochodów i pojazdów silnikowych. W promieniu 250 km od portu w Bristolu żyje około 37 mln ludzi, co stanowi ponad 63% populacji Wielkiej Brytanii. Na tym obszarze znajdują się wielkie ośrodki przemysłowe i ogromne rynki zbytu, włączając Londyn. Port posiada dobre połączenia komunikacyjne, oba zespoły doków mają dostęp do autostrad. Avonmouth ma bezpośrednią łączność z dwiema liniami kolejowymi, wchodzącymi w skład głównych magistral Południowej Walii i regionu Great Western⁹. Przy współpracy z Cabot Park utworzono tam międzynarodowy terminal kolejowy z rampami typu RoRo¹⁰. W Bristol Port trwają obecnie ważne prace nad pogłębianiem jednego z terminali. Otwarcie głębokomorskiego terminalu przyczyni się do wzrostu znaczenia portu w skali krajowej. Obecnie zachodnie wybrzeża Wielkiej Brytanii nie posiadają wystarczającej infrastruktury zdolnej przyjmować wielkie głębokomorskie jednostki (tylko port w Liverpoolu ma takie możliwości). Wpływają one jedynie do portów na wschodnim wybrzeżu, gdzie natężenie ruchu jest bardzo wysokie. Bristol chce przejąć część tego ruchu¹¹. Centrum Logistyczne Cabot Park leży przy skrzyżowaniu autostrad M4 i M5.

Równie ważną rolę w analizie otoczenia centrum logistycznego w Bristolu stanowi infrastruktura drogowa. Miasto leży przy skrzyżowaniu dwóch głównych autostrad Wielkiej Brytanii: M4 przebiegającej ze Wschodu na Zachód, łączącej Londyn z Bristollem oraz M5 – przebiegającej z Północy na Południe. Stolica kraju jest położona 200 km od miasta i samochody HGV (ang. *heavy goods vehicle*) mogą tam dotrzeć w ciągu 2 godzin. Czas dojazdu dla tego typu

⁷ Adres: www.bristolport.co.uk

⁸ Strona internetowa Bristol Port: www.bristolport.co.uk, 10/10/2005

⁹ Bristol Port Economic Assesement, op. cit.

¹⁰ Rolling Road – „tocząca się droga” – przewóz pojazdów drogowych na niskopodłogowych wagonach-platformach.

¹¹ Strona internetowa Bristol Port, op. cit.

Rys. 2. Cabot Park – transport drogowy. Źródło: <http://www.cabotpark.co.uk>Rys. 3. Cabot Park – transport lotniczy. Źródło: <http://www.cabotpark.co.uk>

samochodów do obszaru znajdującego się w promieniu 75 km, to jedna godzina¹². Bristol International Airport położony jest w odległości 17 mil od Cabot Park.

Bristol posiada również zaplecze lotnicze. W odległości 17 mil od miasta usytuowano lotnisko. Bristol International Airport jest jednym z najszybciej rozwijających się regionalnych lotnisk Wielkiej Brytanii. Oferuje nowy terminal, zbudowany nakładem 27 mln funtów. Ma połączenia z 330 portami lotniczymi na całym świecie.

Następną gałęzią transportu o dużym znaczeniu w regionie bristolskim jest transport kolejowy. Miasto obsługują 2 główne stacje: Temple Meads w centrum i Bristol Parkway w północnej części. Między nimi a Londynem z dużą częstotliwością kursują szybkie pociągi. Stolica jest osiągalna w 1.45 h z Me-

ads i w 1.30 h z Parkway. Regularne połączenia zapewnione są również na trasach Bristol - Heathrow, Bristol – Gatwick Airport oraz na wszystkich najważniejszych destynacjach Wielkiej Brytanii. Grupa Burford, właściciel Cabot Park, w współpracy z Bristol Port Company utworzyła międzynarodowy terminal kolejowy w Avonmouth Docks, połączony bezpośrednio z infrastrukturą drogową i kolejową. Cabot Park ma bezpośrednie połączenie kolejowe z tym terminalem.

Na otoczenie centrum logistycznego Cabot Park składają się również miejscowe zasoby siły roboczej, będące istotnym czynnikiem lokalizacji. Bristol posiada energicznie rozwijającą się gospodarkę z zasobami ludzkimi 3 razy większymi, niż inne porównywalne lokalizacje. W związku z tradycyjnym skoncentrowaniem gospodarki regionu

na przemyśle lotniczym, technice i mechanice, siła robocza jest wysoce wyspecjalizowana. Dodatkowym atutem są znaczne zasoby wyszkolone w logistyce, jak również duży odsetek kierowców HGV. Ma to szczególnie znaczenie w odniesieniu do obecnej sytuacji na rynku pracy w Wielkiej Brytanii, gdzie występuje deficyt tych kierowców. Poszukuje się ich również poza wyspami brytyjskimi; oferty kierowano między innymi do Polaków, jednak niewielu z nich znalazło tam zatrudnienie – głównie ze względu na problemy z przystosowaniem się do lewostronnego ruchu. Obszar bristolski nie boryka się z tym problemem. Klienci Cabot Park mogą zatrudniać pracowników z pobliskich obszarów Shirehampton, Sea Mills, Lawrence Weston i Avonmouth Village, które mają dobre powiązania komunikacyjne z Bristollem¹³.

Rys. 4. Cabot Park – transport kolejowy. Źródło: <http://www.cabotpark.co.uk>Rys. 5. Centrum Logistyczne Cabot Park. Źródło: <http://www.cabotpark.co.uk>

¹² Strona Internetowa Cabot Park: www.cabotpark.co.uk, 10/10/2005

¹³ Strona internetowa Cabot Park, op. cit.

Centrum Logistyczne Cabot Park

Cabot Park jest największym multimodalnym centrum logistycznym w południowo-zachodniej Anglii. Zlokalizowany w Bristolu, został utworzony w 1997 roku przez Burford Group Ltd, przy kooperacji z Bristol Port w celu zapewnienia rozwiązań logistycznych dla szybko rozwijających się sektorów: produkcyjnych, hurtowych, dystrybucyjnych. Całkowity obszar zajmowany przez centrum to 183 ha, z czego na infrastrukturę magazynową przypada 2 500 m² – 50 000 m² powierzchni. Jest ona dostępna dla klientów na okresy krótko- lub długoterminowe.

W następnych latach do rozwoju Cabot Park przyczyniały się również lokalne władze, które weszły w joint venture z grupą Burford¹⁴. Według raportu finansowego za rok 1998, opublikowanego na stronach internetowych grupy, pierwotne koszty wejścia były stosunkowo niskie: 452 akry¹⁵ zakupiono za 9,4 mln funtów. Do początku 1999 roku sprzedano firmie Honda Ltd. 48 akrów za 5 mln funtów. Rocznie, tylko z tytułu dzierżawy 59 akrów, Cabot Park generuje 460 000 funtów¹⁶.

Burford Holding Limited to prywatna firma, której głównym udziałowcem jest międzynarodowy bank inwestycyjny Lehman Brothers. Obok Cabot Park, Burford Group inwestuje również w centra dystrybucji, powierzchnie biurowe, centra handlowe.

Działalnością podstawową Cabot Park jest magazynowanie, transport, rozładunki oraz zarządzanie logistyczne. Centrum wynajmuje swoje powierzchnie firmom oferując szeroko rozumiane usługi logistyczne. Oferta jest skierowana głównie do firm dystrybucyjnych i produkcyjnych. Obecnie klientami Cabot Park są: All Metal Services (dystrybutor surowców dla przemysłu obronnego), Bunzl (FMCG – dobra konsumpcyjne), Expeditors (operator logistyczny), Honda (UK) Ltd – przemysł motoryzacyjny, Wiseman Dairies (przemysł mleczarski), DFDS (operator logistyczny), Eagle Global Logistics (operator logistyczny)¹⁷.

Największym klientem centrum logistycznego jest Honda, która ma tam 50 - akrowe centrum dystrybucji, w którym dokonuje również ostatnich poprawek przy samochodach (Vehicle Enhancement Centre), dostosowując je do indywidualnych potrzeb swoich klientów. W 1999 roku rozszerzyła je, zakupując następne 34,5 akra za 10,35 mln funtów, tworząc w ten sposób swoje największe centrum dystrybucyjne w Europie. Zdolności magazynowe firmy powiększyły się do 14 000 samochodów; pojawiło się 125 nowych miejsc pracy¹⁸.

Wzajemne związki i zależności pomiędzy Centrum Logistycznym Cabot Park a jego otoczeniem

Podstawowe czynniki, które decydują o lokalizacji centrum Cabot Park w południowo-zachodnim regionie Anglii:

- dostępna infrastruktura transportowa, jej rodzaj, stan
- stan rozwoju gospodarczego regionu
- struktura rodzajowa gospodarki
- wielkość wymiany towarowej z innymi regionami oraz w eksporcie i imporcie
- struktura rodzajowa ładunków
- dostępność gruntów, ich stan prawny i cena nabycia
- wielkość rynku i jego potencjał
- poziom konkurencji.

Wpływ centrum logistycznego Cabot Park na otoczenie, w którym się znajduje, jest widoczny w różnych obszarach; na szczególne wyróżnienie zasługuje otoczenie technologiczne, społeczno-ekonomiczne oraz międzynarodowe.

1. Otoczenie technologiczne:

- napływ nowych inwestycji,
- rozbudowa infrastruktury transportowej – nowe połączenia drogowe i kolejowe Cabot Park z Bristollem i z portem w Bristolu, drogi zjazdowe z autostrady; nowe terminale kolejowe, rozbudowa Bristol Port (terminal „głębokomorski”).

2. Otoczenie społeczno-ekonomiczne:
  - nowe miejsca pracy – kreowane bezpośrednio do obsługi Cabot Parku oraz pośrednio (np. przy budowie nowej infrastruktury),
  - migracje ludności (z pobliskich obszarów Shirehampton, Sea Mills, Lawrence Weston i Avonmouth Village) – migracje czasowe do pracy w Cabot Parku i w Bristol Port.
3. Otoczenie międzynarodowe:
  - nawiązanie nowych stosunków z zagranicznymi klientami;
  - napływ inwestycji zagranicznych;
  - nowe międzynarodowe szlaki komunikacyjne.

STRESZCZENIE

Artykuł składa się z czterech części. Część pierwsza prezentuje charakterystykę gospodarczą południowo-zachodniego regionu Anglii. Część druga poświęcona jest infrastrukturze transportowej. W części trzeciej scharakteryzowano Centrum Logistyczne Cabot Park, a w kolejnej jego związki i wzajemne zależności z otoczeniem.

THE CABOT PARK LOGISTIC CENTER LOCATED UPON THE AVON RIVER

SUMMARY

This article is consisting of four parts. The economical characteristic of England's south-west region is presented in its first part. Second part is intended for a transport infrastructure. The Cabot Park Logistic Center is distinguished in third its part. The relations and common dependences of the Center with an environment are also presented in the following its parts.

BIBLIOGRAFIA:

1. Annual Reports and accounts 1999, Burford Group: www.burfordgroup.co.uk/finance
2. Bristol Port Economic Assessment, Final Report 2004: <http://southwestrda.org.uk>
3. Fechner I., *Centra logistyczne. Cel – realizacja – przyszłość*, ILiM, Poznań 2004.
4. Mindur M., *Logistyka. Infrastruktura techniczna na świecie. Zarys teorii i praktyki*, ITE-PJB, Warszawa Radom 2008.

¹⁴ Annual Reports and accounts 1999, Burford Group, www.burfordgroup.co.uk/finance, 22/10/2005

¹⁵ Akr (ang. *acre*) – jednostka miary powierzchni gruntów używana w krajach anglosaskich. Był to obszar, który mógł zostać zaorany przez pług zaprzęgnięty w woły w ciągu jednego dnia. 1 akr = 4046,8564 m²; 1 akr = 4840 jardów²; 1 akr = 43560 stóp²; 1 akr = 0,404685 ha. Źródło: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Akr> (przyp. red.).

¹⁶ ibidem

¹⁷ Strona internetowa Cabot Park, op. cit.

¹⁸ Strona internetowa Burford Group: www.burfordgroup.co.uk 22/11/2005